

Lidköpings
kommun

Inspel och analys utifrån dialogprocessen

Underlag till Program för hållbar tillväxt

Innehållsförteckning

Bred dialog	4
Lidköpings styrkor och tillgångar.....	4
Läget.....	4
Tryggt småstadsliv	4
Diversifierat näringsliv	5
Lidköping imorgon – prioriteringsområden	5
Politik, samverkan och Lidköpings roll.....	5
Infrastruktur och kommunikationer	5
Näringsliv och kompetensförsörjning	5
Vad behöver göras härnäst? På kort sikt	6
Infrastruktur och kommunikationer	6
Politik och näringsliv	6
Kultur och stad	6
Utbildning.....	6
Bostäder.	6
Vad behöver göras härnäst? Medellång och lång sikt.....	6
Utbildning	7
Infrastruktur och byggande.	7
Kultur, natur och miljö	7
Analys av underlag utifrån forskning.....	8
Ekonomi.....	8

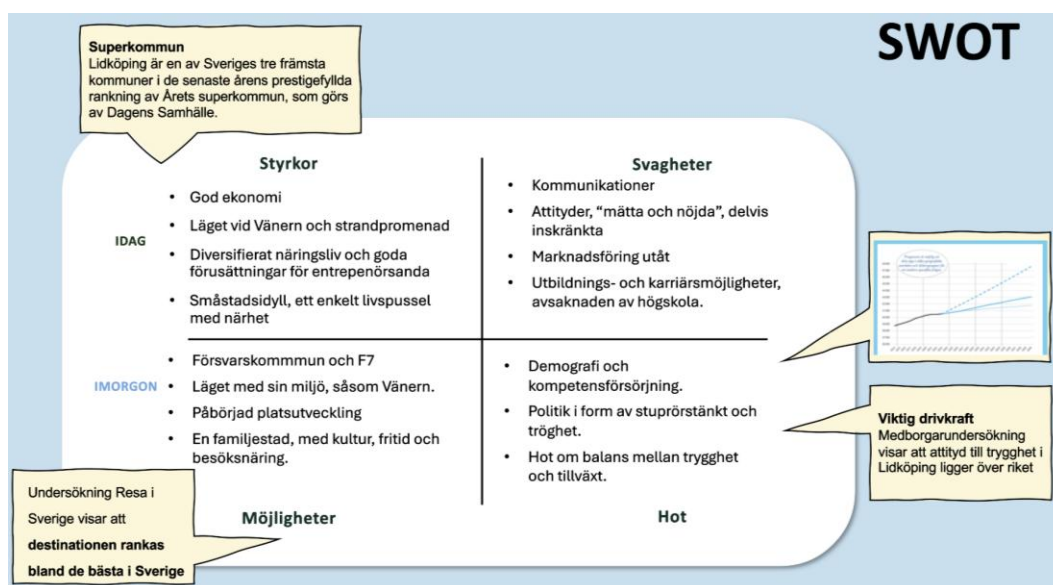
Social sammanhållning	9
Miljö	9
Rumsligt	9
Styrning.....	9

Bred dialog

Program för hållbar tillväxt har tagits fram i bred dialog och genom samskapande med cirka 65 representanter från näringsliv, föreningsliv och Lidköpings kommunkoncern samt regionala aktörer som Västra Götalandsregionen, Skaraborgs kommunalförbund, Västsvenska Handelskammaren, Försvarsmakten F7 Såtenäs, Science Park Skövde och Tillväxtverket genom en inkluderad och öppen dialog.

De insikter som kom fram i dialogprocessen är sammanställt och beskrivet nedan samt genom en SWOT-analys över Lidköping styrkor, svagheter, möjligheter och hot.

Lidköpings styrkor och tillgångar

Läget

I dialogprocessen framhåller flera platsens attraktionskraft utifrån dess samlade värden, där både natur, vattennära lägen och sociala kvaliteter lyfts fram. Tillgång till strandpromenaden, vatten och mysiga kaféer bidrar till en trivsamt livsmiljö. Dessutom har området uppmärksammats nationellt, bland annat genom topplaceringar i rankingar över Sveriges mest attraktiva kommuner, vilket ses som värden att ta tillvara på och lyfta fram.

Tryggt småstadsliv

Flera lyfter fram att kommunen erbjuder en god boendemiljö, där det är enkelt att hitta bostad och där planeringen möjliggör fortsatt utveckling tack vare att kommunen äger mycket mark. Småstadens karaktär beskrivs som tillgänglig och trivsamt, med närhet till fritidsaktiviteter, nöjesliv och service. Närheten framhålls också som positiv i bemärkelsen att det är enkelt att ta sig runt. Flera beskriver också kommunen som att "här finns allt du behöver".

Diversifierat näringsliv

Flera vid dialogtillfället framhåller att näringslivsklimatet i området är gott, med en positiv etableringstrend särskilt inom handel. Det finns ett brett spektrum av småföretag, vilket bidrar till robusthet och minskad sårbarhet i det lokala näringslivet. Samverkan mellan kommun och företag beskrivs som relativt god, och i vissa fall förbättrad över tid, med ökad transparens och delaktighet. Regionen har också särskilda styrkor inom livsmedelsproduktion, där Lidköping, Skara och Götene tillsammans står för en betydande del av Sveriges spannmålsproduktion.

Lidköping imorgon – prioriteringsområden

Politik, samverkan och Lidköpings roll

Lidköping har potential att vara en tydlig aktör i regionens utveckling genom att profilera sig och kommunicera sina styrkor väl. Samtidigt betonas vikten av att kommunen inte glömmer sin roll som en del av Skaraborg, där målet om 300 000 invånare bygger på en nätverksidé mellan 15 kommuner som samverkar tätt. Flera röster pekar på att Lidköping behöver ta en större roll i det regionala samarbetet.

Samarbete kräver tydlighet och handlingskraft – det räcker inte med samtal utan konkret framdrift. Skövde är ett draglok, men alla kan inte ha allt, därför behövs ett samspel där kommunerna fungerar som kugghjul som tillsammans skapar rörelse och utveckling. Här gäller det att tydliggöra ansvar och roller kring dels, vad gör vi själva, och dels, vad vi gör tillsammans.

Inkludering

Vikten av social hållbarhet, kultur och inkludering betonas. Det finns utvecklingspotential i att skapa mer öppna och välkomnande miljöer, där nyfikenhet och öppenhet gentemot nya invånare uppmuntras. Initiativ som Welcome house nämns som positiva exempel på hur kommunen kan stärka sin attraktionskraft och underlätta etablering för inflyttare.

Infrastruktur och kommunikationer

Flera pekar på att bristande infrastruktur och kollektivtrafik begränsar Lidköpings tillgänglighet. Kopplingar till Göteborg och Trollhättan ses som särskilt viktiga för arbetsmarknaden, men dagens buss- och tågförbindelser upplevs som otillräckliga och svårpassade till oregelbundna arbetstider, där bil ofta blir nödvändigt. Samtidigt lyfts behovet av strategisk planering, där exempelvis väg 44 bör prioriteras i regionala planer. Investeringar i infrastruktur måste balanseras mot faktisk efterfrågan, men ses som avgörande för att stärka Lidköpings roll regionen.

Näringsliv och kompetensförsörjning

Flera lyfter fram behovet av att stärka kompetensförsörjningen, särskilt inom industrin och tekniska yrken, där tillgången är generellt låg i regionen. Samtidigt betonas vikten av att förenkla nyetableringsprocesser och att skapa goda villkor för det befintliga näringslivet. För att stärka Lidköpings attraktionskraft som etableringsort lyfts behovet av ökad branschbredd och tydligt "lyfta" näringslivets betydelse.

Man ser ett behov av att involvera kommunen mer aktivt i beredningsfrågor och krishantering. En tydlig roll i dessa sammanhang efterfrågas, särskilt vad gäller kommunikation och samordning. Här skulle man också kunna hjälpa till att utveckla samverkan mellan lokala elektriker och hantverkarföretag inom ramen av krisberedningsområdet.

Vad behöver göras härnäst? På kort sikt

Infrastruktur och kommunikationer

Inom en snar framtid pekar många på att elförsörjning och VA behöver ses över. VA-kapaciteten lyfts fram som dålig dimensionerad. Lidköping behöver också fokusera på att förbättra transportinfrastrukturen med hållbara och pålitliga pendlingsalternativ. Kinnekullebanan spelar en viktig roll, och förbifart 44 prioriteras också. Direkttågen till Göteborg är ofta fulla, vilket visar på behovet av fler avgångar. Cykelvägar behöver också förbättras.

Politik och näringsliv

Lidköping behöver fortsätta utvecklas som en superkommun med vågade och kloka satsningar. Politisk enighet och stabilitet spelar en viktig roll i denna utveckling. För att nå tillväxtmålen är det viktigt att dessa är väl förankrade hos Lidköpingsborna. Samspel mellan näringsliv, fastighetsägare och kommun är avgörande för att bygga upp och växa (i lagom takt), där kommunen måste våga visa sin satsning och företag behöver se sin roll i att skapa engagemang tillsammans med kommunen. Att attrahera nya företag ses också som viktigt. I koppling till politik och näringsliv lyfts också en förbättrad mottagarkapacitet fram, och då särskilt utländsk.

Kultur och stad

Lidköping behöver göra satsningar för att utvecklas med målet att skapa ett levande centrum och fler mötesplatser. Ett stort utbud av evenemang, nya besöksmål, friluftsliv, restauranger och aktiviteter vid vattnet skapar möjligheter för Lidköping att stärka platsvarumärket. Riktningen är kulturstad och friluftskommun.

Utbildning

Lidköping behöver göra satsningar på utbildningar som möter näringslivets behov, med etablerad högskoleverksamhet och ett växande utbud av yrkesutbildningar och lärlingsplatser. Genom nära dialog med företag kan både innehåll och struktur utvecklas. Ett modernt campus behöver byggas upp för att samlas och stärka högre utbildning och yrkesinriktade program.

Bostäder

I Lidköping behöver satsningar prioriteras gällande bostadsområdet Framnäs och utveckling av området mellan centrum och Vänern. Bostäder behöver byggas löpande, med fokus på att stärka stadens centrala delar och skapa attraktiva boendemiljöer nära vattnet.

Vad behöver göras härnäst? Medellång och lång sikt

Utbildning

Utbildning nämns inte i lika hög utsträckning på medellång- och lång sikt, men en prioritering är att etablera Lidköping som en studentstad, med en högkvalitativ högskola och kompetent personal, där målet är att alla unga fullföljer sina studier. Lidköping strävar på längre sikt också efter att profilera sig genom marknadsföring både nationellt och internationellt, för att attrahera talanger och studenter.

Infrastruktur och byggande

På längre sikt är resultaten för Lidköping inte lika entydiga, men vissa prioriteringar återkommer. Ett fokus ligger på att förbättra kollektivtrafiken, som elektrifiering av tågförbindelser till Göteborg med snabbtåg, och i allmänhet utvecklad kollektivtrafik. Dessutom återkommer satsningar för att bygga fler bostäder vid vattnet, och särskilt i Flisbäck, där man ser potentialen att skapa attraktiva boendemiljöer. Förberedelser för byggklara bostadstomter är också en viktig del för att möta den ökande efterfrågan på boenden. En annan återkommande punkt är att säkerställa vatten- och energiförsörjningen i staden, samt att utveckla hamnverksamheter.

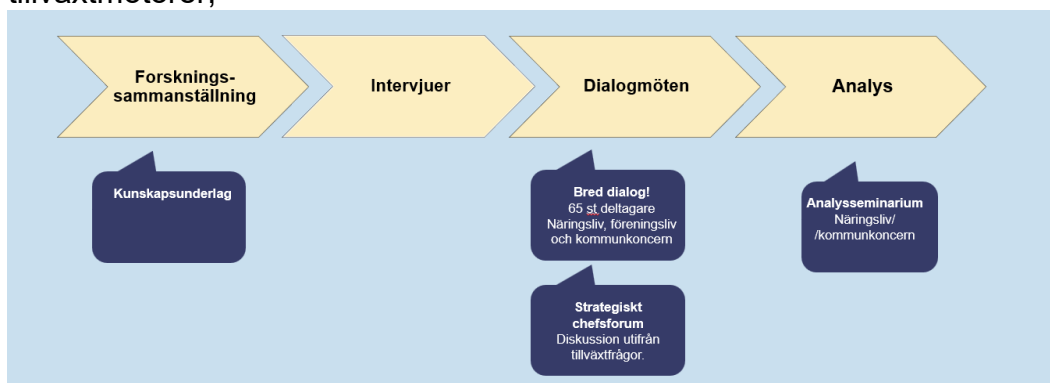
Kultur, natur och miljö

Inte heller här är svaren lika entydiga, men återkommande lyfter man kultur- och naturvärden. Exempelvis att utveckla nya besöksmål, där mer digitala element också föreslås inkluderas.

Även föreningslivet lyfts fram, både i termer av att skapa bra förutsättningar och klimat för dessa att verka, men också att göra satsningar på elitnivå när det kommer till bandy, fotboll och handboll.

Analys av underlag utifrån forskning

Underlaget från dialogtillfällena och intervjuerna har därefter analyserats utifrån aktuell forskning om tillväxtens dimensioner (ekonomi, social, rumslig, miljömässig och styrning) samt drivkrafter för att identifiera Lidköpings möjliga tillväxtmotorer;

Ekonomi

För att skapa hållbar utveckling krävs långsiktiga och kloka satsningar som grundas i en god och stabil ekonomi. Det handlar om att ha ett helhetsperspektiv och ett altruistiskt synsätt som genomsyrar arbetet. Att våga välja och prioritera är centralt. Alla satsningar kan inte genomföras samtidigt, och därför måste resurserna styras till de områden där de gör störst skillnad, det vill säga där det går att få "mest pang för pengarna". Ekonomin ska också vara långsiktigt hållbar, vilket innebär att pengarna ska räcka till både dagens behov och framtidens krav – utan att lämna skulder eller ekonomiska bördor till kommande generationer.

Investeringar och åtgärder bör alltid baseras på en tydlig nyttokalkyl som visar vilket värde de förväntas skapa. Det är viktigt att arbeta fokuserat med de prioriterade punkterna och kontinuerligt följa upp resultaten.

Lidköping bör satsa på utbildningar som tydligt möter näringslivets behov. Genom en nära dialog med företagen kan både innehåll och struktur utvecklas. Ett modernt campus behöver byggas upp för att samla och stärka högre utbildning och yrkesinriktade program.

Social sammanhållning

Lidköping bör satsa på ett levande centrum och fler mötesplatser, med evenemang, besöksmål, friluftsliv, restauranger och vattenaktiviteter. Strävan är att stärka platsvarumärket som "kulturstad" och "friluftskommun". Social hållbarhet, kultur och inkludering är centrala, med målet att skapa öppna, välkomnande miljöer. För att mål och insatser ska nå fram behöver invånarna ha en gemensam förståelse för tillväxtens värde. Ökad befolkningsutveckling kräver en inkluderande miljö för långsiktig integration, utan segregation. Befintliga invånare, speciellt äldre och yngre, ska ha trygga miljöer. Långsiktiga fokusområden inkluderar kultur- och naturvärden, digitalisering av besöksmål, samt stöd till förenings- och elitsportnivå inom bandy, fotboll och handboll.

Miljö

Miljöåtgärder bör integreras med helheten för effektiv användning av resurser och fokus på miljö och samhällsnytta. Målet är hållbara lösningar ur ekonomiskt, ekologiskt och socialt perspektiv, där de tre dimensionerna samverkar i en helhet och inte var för sig.

Hållbara, fossilfria transporter lyfts fram som viktigt liksom att hållbarhetsaspekter ska väga tungt vid upphandlingar, med krav på miljö, kvalitet och livscykelkostnader.

Återanvändning och cirkulära lösningar är centrala både i byggprocesser och daglig verksamhet. Effektiv lokalförsörjning innebär en smart användning, bra underhåll och anpassning av lokaler efter behov.

Rumsligt

Vad gäller den rumsliga dimensionen tydliggörs att rumsliga strategier behöver utgå från ett holistiskt perspektiv. Fokus behöver ligga på flöden, inkludering och sammankoppling, där både landsbygd och stadskärna kopplas ihop, likväl som olika delar i centrum – med syfte att utöka stadskärnan geografiskt. Den kanske viktigaste faktorn för Lidköpings utveckling anses vara en förbättrad transportinfrastruktur med syfte att kunna öka platsens geografiska tillgänglighet. Dagens buss- och tågförbindelser upplevs som otillräckliga. Förutom kommunikationer till Skövde lyfts ofta Trollhättan och Göteborg.

Många pekar också på att elförsörjning och VA behöver ses över inom en snar framtid för att klara en potentiell befolkningstillväxt och företagens behov.

Styrning

Långsiktig politisk enighet och stabilitet anses av många som en grundläggande förutsättning för Lidköpings utveckling som superkommun. Regional samverkan inom Skaraborg är ett annat område som lyfts ofta där Lidköping bör vara en tydlig aktör i regionens utveckling.

Samspel med näringslivet och fastighetsägare är nödvändigt för att Lidköping ska kunna växa i lagom takt. Då krävs att kommunens satsningar synliggörs för att företag ska engagera sig. Därutöver efterfrågas förenklade nyetableringsprocesser, goda förutsättningar för befintligt näringsliv och en stärkt kompetensförsörjning särskilt inom industrin och tekniska yrken.

Sammantaget förväntas kommunen ta en tydlig roll i kommunikation och samordning i det fortsatta utvecklingsarbetet för att Lidköping ska fortsätta

utvecklas kraftfullt och stabilt, med en tydlig regional roll och i ett dynamiskt samspel med näringsliv och andra kommuner.

Analysen ligger till grund för *Program för hållbar tillväxt* och efterföljande tillväxtarbete. Slutsatsen är att Lidköping har goda förutsättningar, men att nya arbetssätt och tydliga prioriteringar krävs för att nå kommunfullmäktiges mål.